

LĨNH VỰC HOA QUẢ ĐÓNG HỘP CỦA MA RỐC

I / Giới thiệu khái quát về ngành hoa quả đóng hộp:

Kim ngạch trao đổi thương mại các sản phẩm hoa quả đóng hộp các loại trên toàn thế giới khoảng 33 tỷ USD, trong đó 16 tỷ USD là kim ngạch xuất khẩu và 17 tỷ USD là kim ngạch nhập khẩu. Nước hoa quả chiếm 70 % giá trị trao đổi thương mại. Ma rốc chiếm thị phần 1%/ tổng kim ngạch trao đổi thương mại thế giới về nhóm hàng hoa quả đóng hộp.

Liên minh Châu Âu là nhà nhập khẩu chính về nước hoa quả (1,5 tỷ USD), tiếp đến là Hoa Kỳ và Nhật Bản. Những nước xuất khẩu chính nước hoa quả gồm: Brazil (chiếm 49% thị phần thế giới), Hoa Kỳ (17%), Argentina (8%) và Liên minh Châu Âu (7 %).

Ngành đóng hộp hoa quả chiếm 10% giá trị toàn ngành công nghiệp thực phẩm của Ma rốc nhưng chiếm 50% nguồn thu về xuất khẩu từ ngành này.

Ngành này gồm các phân ngành cụ thể như sau:

- + Ô liu đóng hộp và Ô liu chế biến có gia vị;
- + Quả đóng hộp và mứt quả các loại;
- + Nước sơ chế rau, quả: cô đặc hoặc nguyên chất;
- + Nước sơ chế cà chua;
- + Cà chua đóng hộp;
- + Cà chua cô đặc;
- + Rau đóng hộp bằng biện pháp đông lạnh, cấp đông, ép khô;
- + Đóng hộp bảo quản trong dầu, dấm, ngâm muối,...;
- + Bột khoai tây và các sản phẩm khoai tây nghiền sấy khô, các sản phẩm khai vị từ khoai tây;
- + Quả đóng hộp bằng biện pháp đông lạnh, cấp đông, ép khô;
- + Các loại mứt, mứt quả nghiền, mứt quả và đông lạnh;

+ Các thực phẩm sơ chế từ hoa quả;

Cục phối hợp và kiểm tra độc lập các mặt hàng xuất khẩu (EACCE) là cơ quan nhà nước chịu trách nhiệm kiểm soát các tiêu chuẩn về chất lượng và số lượng các mặt hàng thực phẩm xuất khẩu. Việc tiêu thụ các sản phẩm này phải tuân thủ những biện pháp hạn chế và bảo hộ của Liên minh Châu Âu (khách hàng chính của Ma rốc).

Công suất của toàn ngành rau quả đóng hộp của Ma rốc khoảng 500 ngàn tấn/ năm. Ngành này chế biến Ô liu, dưa chuột bao tử, đậu xanh, cà chua, mơ, cam quýt. Những mặt hàng này giành chủ yếu cho xuất khẩu.

Phân ngành hoa quả đông lạnh có công suất khoảng 60 ngàn tấn, trong đó 90 % giành cho xuất khẩu.

Phân ngành cấp đông, chiếm 30% sản lượng rau hoa quả đóng hộp, bao gồm rất nhiều sản phẩm, trong đó phải kể đến: cà chua cô đặc, cà chua đã lột vỏ, mơ xanh, đậu, nấm, atisô, ớt ...

II/ Các phân ngành chính của ngành Hoa quả đóng hộp Ma rốc:

1/ Đóng hộp cà chua:

Diện tích gieo trồng cà chua mùa vụ 2010-2011 là 6.714 ha, nằm chủ yếu ở vùng ven biển Đại Tây Dương. Sản lượng cà chua tươi khoảng 943.361 tấn (mùa vụ 2009/2010 chỉ đạt 872.032 tấn).

Việc chế biến cà chua do khoảng 15 doanh nghiệp đảm nhiệm; các doanh nghiệp này chủ yếu đóng ở ven biển Đại Tây Dương (Larache, Kénitra, Casablanca, Safiet Agadir) gần ngay vùng nguyên liệu. Việc chế biến cứ khoảng 6 kg cà chua nguyên liệu thì được 1 kg cà chua cô đặc. Các sản phẩm cà chua đóng hộp được phân chia tỷ lệ như sau: cà chua cô đặc chiếm 80%, cà chua bóc vỏ chiếm 10%, cà chua bột 8% và 2 % còn lại là cà chua đóng gói dưới dạng lọ (bình).

Cà chua đóng hộp tiêu thụ chủ yếu tại thị trường nước ngoài thông qua xuất khẩu. Nhưng kim ngạch xuất khẩu có xu hướng giảm dần do các biện pháp hạn chế của Liên minh Châu Âu, khách hàng chính của mặt hàng cà chua cô đặc. Việc xuất khẩu suy giảm đã ảnh hưởng đến định hướng sản xuất trên thị trường nội địa.

2/ Đậu xanh đóng hộp:

Sản lượng đậu xanh đạt 91.006 tấn trên diện tích 2.573 ha mùa vụ 2010-2011. Một nửa sản lượng trên giành cho chế biến đóng hộp. Việc gieo trồng đậu xanh nằm ở 3 vùng chính là Souss, Béni Mellal và Gharb (3 vùng này chiếm 50% sản lượng toàn quốc).

Việc thu mua đậu xanh của các nhà máy đóng hộp được tiến hành theo 2 cách như sau: (i) Mua tại nơi sản xuất hoặc thông qua hợp đồng; (ii) Mua tại các chợ đầu mối.

Việc chế biến do gần 10 đơn vị đảm nhiệm, xử lý gần 30% sản lượng đậu xanh toàn quốc.

3/ Dưa chuột bao tử đóng hộp:

Sản lượng dưa chuột bao tử tăng trưởng khá ổn định. Việc thử nghiệm trồng dưa chuột trong nhà kính cho kết quả rất khả quan, năng suất khoảng 40 tấn/ ha. Vùng trồng chủ yếu là Doukkala, Chaouia và Gharb. Có 15 doanh nghiệp chế biến dưa chuột bao tử, trong đó 7 đơn vị nằm ở vùng Casablanca. Việc cung cấp dưa chuột bao tử cho các nhà máy chế biến được thực hiện 90% qua hợp đồng gieo trồng.

Dưa chuột bao tử cỡ nhỏ được thị trường đặc biệt ưa chuộng. Điều này cho phép Ma rốc gần như độc quyền phân ngạch về hàng này, vì các nước khác không thể chủ động cung ứng được do nó đòi hỏi rất nhiều nhân công. Chính vì vậy mà phân ngành này đã đạt giá trị gia tăng rất cao, cho phép xuất khẩu được thành phẩm, 90% giành xuất khẩu vào thị trường Pháp.

4/ Ô liu đóng hộp:

Nhờ nỗ lực của Bộ Nông nghiệp Ma rốc, nhất và vấn đề kỹ thuật nhằm nâng cao năng suất nên sản lượng Ô liu tăng trưởng khá ấn tượng. Ngoài ra, sự hỗ trợ của Bộ Nông nghiệp còn tập trung vào việc thu hái, giúp cho các nhà máy chế biến thu mua được Ô liu chất lượng tốt.

Công suất đóng hộp toàn quốc khoảng 850 ngàn tấn, nhưng chỉ sử dụng khoảng 40% công suất. Ô liu sơ chế là ô liu muối.

Ô liu đóng hộp được miễn thuế nhập khẩu khi xuất khẩu vào thị trường EU và không bị hạn chế về số lượng. Tuy nhiên, lượng xuất khẩu khác nhau giữa các mùa vụ.

5/ Các loại hoa quả sấy khô: Gồm 4 loại đó là: mận, nho, quả vả và chà là . Phân ngành này gồm có 10 công ty chế biến hiện đại và một số cơ sở chế biến truyền thống.

6/ Chế biến cam quýt và nước hoa quả:

Việc chế biến cam quýt là nhằm sản xuất ra nước hoa quả và hoa quả cô đặc. Nước hoa quả dùng để sử dụng trực tiếp trong khi nước hoa quả cô đặc dùng làm nguyên liệu đầu vào cho một số ngành thực phẩm khác như nước uống có gaz. Phân ngành nước hoa quả xếp vị trí thứ 2 trong công nghiệp thực vật, sau Oliu.

Trong tổng sản lượng của ngành là 22 ngàn tấn/ năm, gần 80% giành cho xuất khẩu. Sản phẩm xuất khẩu chủ yếu là là nước cam, quýt, nước bưởi, chanh, dứa, cà chua, cam và quýt cô đặc. Vùng trồng những loại cây này chủ yếu ở năm địa phương như sau: Gharb, Souss, miền Trung, miền Đông và miền Nam.

THƯƠNG VỤ VIỆT NAM TẠI MA RỐC

Tháng 12/2014